

PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO EFEKTYVUMAS ANDRAGOGO ORGANIZATORIAUS VEIKLOS ASPEKTU

Nomeda Skliuderienė, Gitana Tolutienė

Klaipėdos universitetas

Anotacija

Mokslinės literatūros, LR teisės aktų ir atliktų tyrimų Lietuvoje analizė atskleidė, kad pedagogų kvalifikacijos tobulinimas, susijęs su suaugusiųjų švietimu ir mokymo / mokymosi organizavimu, yra aktualus kaip mokytojų ne tik pedagoginės, bet ir andragoginės veiklos tobulinimo bei naujų kompetencijų įgijimo šaltinis. Tačiau šis procesas yra sudėtingas, susidedantis iš profesinės veiklos į(si)vertinimo, planavimo, tobulinimo(si), praktinio pritaikymo, refleksijos, o kokybės užtikrinimo aspektu tai besikartojančių kokybės tobulinimo veiksmų ciklas. Suvokiant, kad šio proceso sėkmingam ir kokybiškam įgyvendinimui andragogo organizatoriaus profesionalumas yra viena svarbiausių sąlygų, straipsnyje keliamas probleminis klausimas, koks yra andragogo organizatoriaus profesionalumo vaidmuo, siekiant pedagogų kvalifikacijos tobulinimo efektyvumo? Atliktas tyrimas patvirtino andragogo organizatoriaus profesionalumo reikšmę šio proceso efektyvumui. Nustatyta, jei pedagogų kvalifikacijos tobulinimo procesą andragogas organizatorius realizuos profesionaliai, pradedant pedagogų mokymosi poreikių tyrimu ir baigiant įgytų kompetencijų praktiniu pritaikymu, bus pasiektas pagrindinis pedagogų kvalifikacijos tobulinimo tikslas – jų profesinės veiklos bei naujų kompetencijų įgijimo kokybė. Praktiniu požiūriu šiame straipsnyje pateikti empiriniai duomenys gali būti reikšmingi: 1) siekiant atskleisti Klaipėdos rajono švietimo centro, teikiančio pedagogų kvalifikacijos tobulinimo paslaugas, veiklos efektyvumą; 2) gerinant ir užtikrinant šio proceso kokybę; 3) siekiant andragogo organizatoriaus profesionalizacijos (vidaus profesionalizacijos – profesinių kompetencijų tobulinimo, gilinantį į tyrimo duomenų analizę; išorės profesionalizacijos – andragogo organizatoriaus profesionalumo, siekiant pedagogų kvalifikacijos tobulinimo efektyvumo, pagrindimo).

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: andragogas organizatorius, profesionalumas, pedagogų kvalifikacijos tobulinimas, efektyvumas.

Abstract

Scientific literature, LR legal acts and analysis of research conducted in Lithuania shows that the process of teachers' qualification development is related to adult education and organization of teaching / learning, is relevant as a source of improvement of teachers' pedagogical as well as andragogical activity and acquisition of new competences. But this process is complicated and consists of professional activity's self-assessment / assessment, planning, self-improvement / improvement, practical application, reflection and as an aspect of quality assurance it is a repeated cycle of actions to improve quality. Knowing that andragogue organiser's professionalism is one of the most important conditions for this process to be successfully and qualitatively implemented, the issue raised in this article is: what is the role of andragogue organiser's professionalism in striving for effectiveness of teachers' qualification development? The conducted quantitative research confirmed the importance of andragogue organiser's professionalism for the effectiveness of this process. It is found that the main objective of teachers' qualification development, that is, the quality of their professional activities and the acquisition of new competences will be achieved if the andragogue organiser will professionally implement the teachers' qualification development process beginning with analysis of learning needs and ending with practical application of acquired competences. In the practical appro-

ach empirical data presented in this article can be significant in: 1) seeking to reveal the effectiveness of activity of Klaipėda District Education Centre that provides teachers' qualification development services; 2) improving and ensuring the quality of this process; 3) achieving andragogue organiser's professionalism (internal professionalism – improvement of professional competences by examining the analysis of research results, external professionalism – justification of andragogue organiser's role of professionalism in the effectiveness of teachers' qualification development).

KEY WORDS: coordinating andragogue, professionalism, educators' qualification training, efficiency.

DOI: <http://dx.doi.org/10.15181/tbb.v82i1.1963>

Įvadas

Šiuolaikinė žinių visuomenė ir švietimo sistemos kaitos procesai kelia vis naujus pedagogų kvalifikacijos reikalavimus ir skatina pedagogus tobulėti. LR Švietimo įstatymo (2011) 2 straipsnio 20 dalis nustato, kad pedagogo kvalifikacija – LR teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, kurios būtinos ugdant mokinius, visuma. Kadangi įstatymų reglamentuojamam pedagogo darbui atlikti reikia tam tikros kvalifikacijos arba kompetencijų, iš šios 2 straipsnio nuostatos išplaukia, kad, siekiant aukštesnės švietimo ir mokymo / mokymosi kokybės, pedagogų kvalifikacijos tobulinimas yra viena pirmųjų būtinų šio siekinio sąlygų. Tačiau kyla klausimas, pats pedagogas gali susidoroti su šiais procesais tobulindamas savo profesinę veiklą ar jam reikia kompetentingos pagalbos iš šalies, t. y. profesionalaus andragogo organizatoriaus?

Išanalizavus pedagogo ir andragogo sąveiką bei andragogo profesinės veiklos sritis, funkcijas, kompetencijas, vaidmenis, galima teigti, kad būtent andragogas organizatorius ir padeda pedagogui įsivertinti savo veiklą, nustatyti profesinės veiklos sėkmes ir tobulintinas puses, numatyti kvalifikacijos tobulinimo kryptį ir kt. Lietuvoje šias funkcijas atlieka mokyklų direktorių pavaduotojai ugdymui, švietimo skyrių specialistai, stebintys ir vertinantys pedagogų profesinę veiklą, pedagogų švietimo centrų specialistai, glaudžiai bendradarbiaujantys su ugdymo įstaigomis. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) kokybės užtikrinimo aspektu pagrindinį vaidmenį atlieka andragogas organizatorius, kuris PKT procese veikia edukacinės, vadybinės, tiriamosios profesinės veiklos srityse.

LR Švietimo įstatymas (2011), Valstybės švietimo strategijos 2013–2022 m. nuostatos (2013), PKT koncepcija (2012), Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašas (2014) ir kiti PKT reglamentuojantys dokumentai apibrėžia pedagogui keliamus reikalavimus bei PKT galimybes. Tačiau, suvokiant PKT sąsajas su suaugusiųjų švietimu ir mokymo / mokymosi organizavimu, PKT pripažįstant kaip

mokytojo ne tik pedagoginės, bet ir andragoginės veiklos tobulinimo bei naujų kompetencijų įgijimo šaltinį, tenka pastebėti, kad PKT dažnai būdingas fragmentiškumas, stinga PKT poreikių tyrimų, planavimo, ryšio su švietimo ir mokymo / mokymosi procesu bei praktinio pritaikomumo, tai ir pagrindžia šio straipsnio aktualumą. Kita vertus, pastaraisiais metais kyla nemažai prieštaravimų valstybės švietimo institucijose dėl PKT paslaugų teikėjams keliamų reikalavimų bei jų teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimo.

Priešingai nei PKT procese dalyvaujančių pedagogų, andragogų profesinę veiklą reglamentuojančių dokumentų skaičius yra mažas: Andragogo profesinės veiklos aprašas (2013), LR neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas (2014), Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija (2008), Valstybės švietimo strategijos 2013–2022 m. nuostatos (2013) ir kt. Vis labiau pripažįstant andragogo profesionalo svarbą rengiami įvairių dokumentų projektai. Daugelis mokslininkų (Adomaitienė ir kt., 2016; Jatkauskienė, 2013; Andriekienė, 2011; Zuzevičiūtė ir kt., 2008; Juozaitis, 2008; Andriekienė ir kt., 2006; 2009; Knowles ir kt., 2007; Teresevičienė ir kt., 2006 ir kt.), analizavusių andragogo profesinės veiklos sritis, funkcijas, kompetencijas, realiai vykdomus vaidmenis, nustatė, kad jie yra įvairūs. Šiandien, kalbant apie PKT, akcentuojamas ne tiek mokymas, dėstymas – lektoriaus vaidmuo, kiek andragogikos ir andragoginės veiklos technologijos, parama / pagalba suaugusiam besimokančiajam, vadybos, refleksijos ir kitos veiklos sritys bei andragogų analitikų (tyrėjų), andragogų organizatorių, konsultantų, pagalbininkų, vadybininkų, mentorių atliekami vaidmenys.

Taigi, stebint švietimo politikos tendencijas ir vis analizuojamas PKT problemos, akivaizdu, kad andragogo organizatoriaus vaidmuo PKT srityje bei jo profesionalumo svarba vis dar nepakankamai pripažinta. Čia būtinos tiek tiriamoji, tiek vadybinė, tiek ir kitos bendrosios bei profesinės kompetencijos. „Fragmentinis“ PKT organizavimas pripažįstamas kaip probleminis, teigiamai neveikiantis pedagogų profesinės veiklos ir naujų kompetencijų įgijimo kokybės. Nors andragogo profesiniai vaidmenys, veiklos sritys, funkcijos ir joms atlikti būtinos kompetencijos aprašytos Lietuvos ir užsienio šalių mokslininkų, o apie Lietuvos PKT nuolat diskutuojama, šiai nuolat analizuojamai sričiai aktualus tyrimo klausimas, koks yra andragogo organizatoriaus profesionalumo vaidmuo, siekiant PKT efektyvumo?

Tyrimo objektas: andragogo organizatoriaus vaidmuo, siekiant PKT efektyvumo Klaipėdos rajone.

Tyrimo tikslas: atskleisti ir pagrįsti andragogo organizatoriaus profesionalumo svarbą, siekiant PKT efektyvumo.

Tyrimo metodai: atlikus mokslinės literatūros ir dokumentų analizę, vykdyta Klaipėdos rajono X ugdymo įstaigų pedagogų apklausa, siekiant iširti jų požiūrį į andragogų, organizuojančių PKT procesą, veiklą, funkcijas ir kompetencijas.

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo efektyvumo andragogo organizatoriaus veiklos aspektu tyrimo pristatymas ir pagrindinių tyrimo rezultatų analizė

Tyrimo apibūdinimas. Siekiant išsiaiškinti pedagogų požiūrį į PKT efektyvumą andragogo organizatoriaus veiklos aspektu, parengtas tyrimo instrumentas, kurio klausimus sudarė trys struktūriniai blokai (1 lentelė).

1 lentelė. Anketos klausimų struktūriniai blokai

Klausimų blokas	1 blokas 1–5 klausimai	2 blokas 6–13 klausimai	3 blokas 14–17 klausimai
	Demografiniai	PKT efektyvumas andragogo organizatoriaus veiklos aspektu	Pedagogų požiūris į PKT organizavimą Klaipėdos rajone
Klausimų bloką turinys	Respondentų lytis, amžius, pedagoginio darbo stažas, kvalifikacinė kategorija, pedagoginės veiklos sritis	Respondentų požiūris į PKT sampratą, formas, pasirinkimo kriterijus, motyvacijos šaltinius, andragogo organizatoriaus veiklą (gebėjimus, funkcijas, sritis, reikšmę)	Respondentų požiūris į andragogo organizatoriaus veiklos kokybę Klaipėdos rajone, PKT kokybės užtikrinimo būdus

Apklausoje dalyvavo 224 Klaipėdos rajono X ugdymo įstaigų pedagogai (visų rajone esančių bendrojo [pradinio, pagrindinio ir vidurinio] ugdymo mokyklų mokytojai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai, pagalbos mokiniui specialistai), tobulinantys kvalifikaciją Klaipėdos rajono švietimo centre ir besinaudojantys andragogų organizatorių, dirbančių šioje institucijoje, paslaugomis bei kitaip susiduriantys su minėtų andragogų vykdoma veikla PKT ir metodinės veiklos organizavimo srityse.

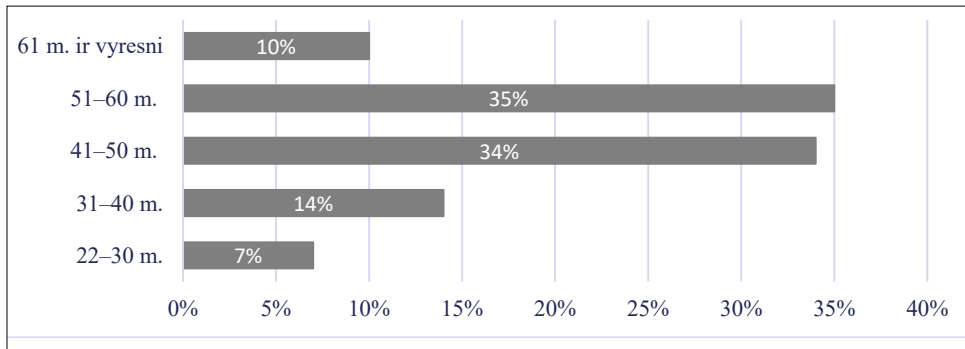
Siekiant parinkti reprezentatyvią tyrimo imtį, kuri atskleistų generalinę visumą, tyrimui pasirinkta paprastoji atsitiktinė imtis. Skaičiuojant imtį, remtasi Klaipėdos rajono savivaldybės 2016–2017 mokslo metų pedagoginių darbuotojų statistiniais duomenimis (Švietimo valdymo informacinė sistema, 2016). Nurodytais mokslo metais Klaipėdos rajone dirbo 557 pedagoginiai darbuotojai, įskaitant vadovus ir jų pavaduotojus ugdymui. Vykdam apklaušą išdalinta 250 anketų, surinkta – 232, duomenims apdoroti tinkamos – 224, t. y. 40 proc. Klaipėdos rajono pedagoginių darbuotojų nuomonė apie tiriamą problemą.

Surinktų duomenų statistinis apdorojimas atliktas *IBM SPSS Statistics 21* bei *MS Excel*. Aprašomosios statistikos metodai taikyti pradinei duomenų analizei (sudarytos dažnių ir porinių dažnių lentelės, rezultatai pavaizduoti grafiškai, apskai-

čiuoti rangų vidurkiai). Dviejų kokybinių požymių nepriklausomumui nustatyti taikytas Pirsono chi kvadrato (χ^2) kriterijus. Statistiniam reikšmingumui nustatyti pasirinktas 0,05 reikšmingumo lygmuo.

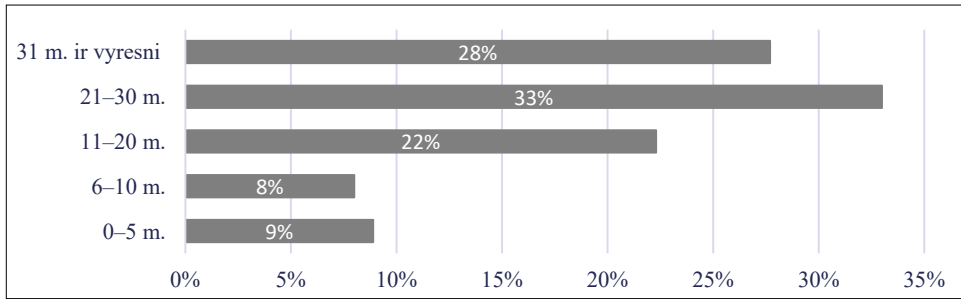
Respondentų demografinės charakteristikos. Pristatant respondentus, siekiant pagrįsti andragogo paslaugų poreikį minėtų profesinių grupių atstovams, remiantis andragogų organizatorių patirtimi, galima teigti, kad ne visi pedagogai tobulina kvalifikaciją įsivertinę savo veiklos kokybę ir aptarę stipriąsias bei tobulintinas veiklos sritis metinio pokalbio su savo įstaigos vadovu metu. Todėl dažnai andragogas organizatorius turi gebėti suteikti pedagogui pagalbą išgrynindamas, kokių kompetencijų jam stinga. Siekiant suteikti kvalifikuotą pagalbą andragogui organizatoriui būtina išmanyti pedagogų, dirbančių ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo įstaigose (įskaitant progimnazijas ir gimnazijas), veiklą.

Apibendrinta apklausos analizė atskleidė, kad absoliučią tyrimo respondentų daugumą sudarė moterys, jų – net 91 proc. Didžiąją dalį apklaustųjų sudarė 51–60 m. (35 proc.) ir 41–50 m. (34 proc.) amžiaus grupės (1 pav.).

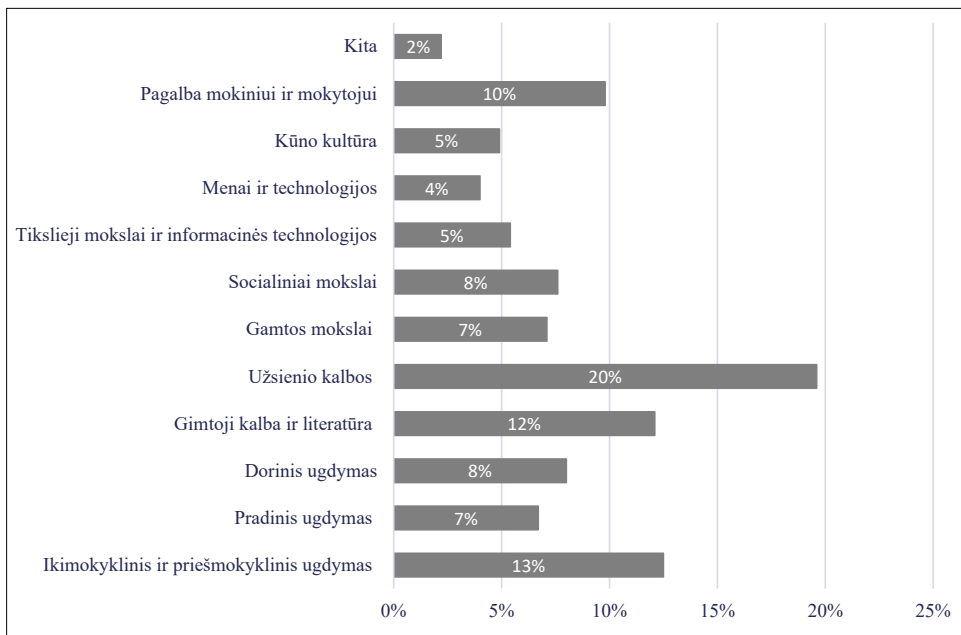
1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių

Tarp respondentų dominuoja didesnę darbo stažą turintys pedagogai: 11–20 m. – 22 proc., 21–30 m. – 33 proc. ir 31 m. ir vyresni – 28 proc. (2 pav.). Todėl galima daryti prielaidą, kad tyrime dalyvavę pedagogai yra pakankamai gerai susipažinę su PKT proceso ypatumais, tobulindami kompetencijas ir įgydami naujų vadovaujasi PKT sampratos principais (PKT koncepcija, 2012), gali objektyviai įvertinti PKT efektyvumo ir andragogo organizatoriaus veiklos santykį. Pagal kvalifikacinę kategoriją respondentai pasiskirstė netolygiai: beveik pusė – vyresnieji mokytojai (46 proc.), kiek mažiau – mokytojų metodininkų (33 proc.) ir mokytojų (20 proc.), tuo tarpu mokytojų ekspertų – tik vienas.

2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal darbo stažą

Kadangi įvairių dalykinių grupių PKT skiriasi tiek mokymo formomis, tiek renginių gausa ar vyraujančiomis problemomis, siekiant objektyvumo, stengtasi apklausti visų pedagoginės veiklos sričių metodinių būrelių atstovus (3 pav.).

3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal pedagoginės veiklos sritis

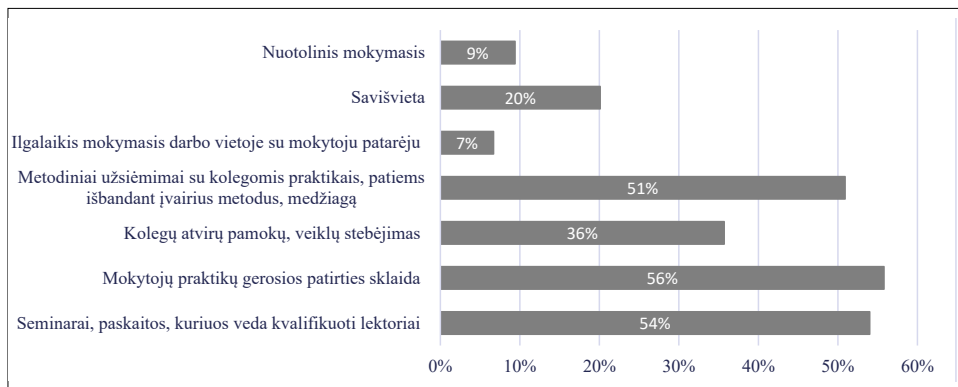
Pedagogų požiūris į kvalifikacijos tobulinimo efektyvumą andragogo organizatoriaus veiklos aspektu. Kadangi PKT, nesusietas su turima profesine patirtimi ir žiniomis, gali būti fragmentiškas ir praktikoje nepritaikomas, pedagogui svarbu

suvokti jo prasmę ir tikslus. Remiantis empiriniais duomenimis, daugiau nei pusė (59 proc.) apklaustųjų nurodė, kad efektyvus PKT – tai galimybė įsivertinti profesinę veiklą, planuoti profesinį tobulėjimą, susipažinti su nauja medžiaga, kūrybiškai išbandyti naujus metodus ir įrangą (4 pav.). Kaip teigiama PKT koncepcijoje (2012), kad tokia galimybė atsirastų, kvalifikacijos tobulinimas visų pirma turi būti suvokiamas ir įgyvendinamas kaip organizacinių, finansinių ir pedagogų bendradarbiavimą skatinančių priemonių visuma. Beveik pusė apklaustųjų (46 proc.) efektyviam PKT priskyrė naujų profesinių kompetencijų įgijimą. Galima daryti prielaidą, kad dauguma tyrime dalyvavusių pedagogų PKT suvokia kaip sudėtingą procesą, apimančią profesinės veiklos įsivertinimą, ne tik pedagoginės, bet ir andragoginės veiklos gerinimą, sistemingą planavimą, naujų žinių, kompetencijų įgijimą ir jų praktinio pritaikymo svarbą, jie kvalifikaciją tobulina atsakingai.

4 pav. Respondentų nuomonių pasiskirstymas apibūdinant efektyvų PKT

Kaip parodė Lietuvos PKT sistemos analizė (2011), dažnai PKT nepasižymi aiškia orientacija į rezultatą tiek klasės, tiek mokyklos lygmeniu. Todėl respondentų prašyta nurodyti, kokia, jų nuomone, yra efektyviausia kvalifikacijos tobulinimo forma. Daugelis nurodė praktinę mokymų naudą, kaip vieną iš prioritetų: 56 proc. pirmenybę teikia mokytojų praktikų gerosios patirties sklaidai, 51 proc. – metodiniams užsiėmimams su kolegomis praktikais, patiems išbandant įvairius metodus ir medžiagą. Be to, anot apklaustųjų, svarbus lektorių vaidmuo: 54 proc. nurodė seminarus, paskaitas, kuriuos veda kvalifikuoti lektoriai (5 pav.). Galima teigti, kad gauti rezultatai pagrindžia PKT koncepcijos principą, teigiantį, kad pedagogas turi perimti geriausias ugdymo praktikas, kurios daugeliu atvejų tinkamai suvokiamos autentiškoje pedagoginės veiklos aplinkoje, todėl čia turi būti sutelkta didelė pedagogams skirtų kvalifikacijos tobulinimo veiklų dalis.

5 pav. Respondentų nuomonių pasiskirstymas apibūdinant efektyviausią PKT formą

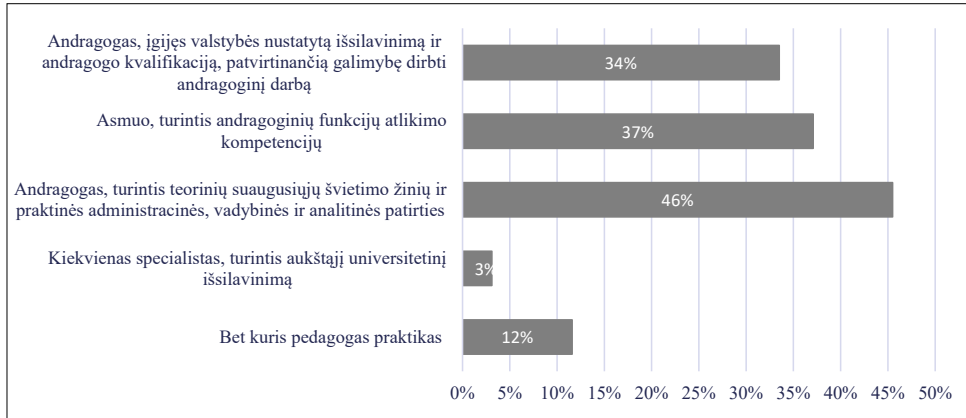
Analizuojant PKT paslaugų kokybės ir andragogo profesinės veiklos sąsajas, respondentų teirautasi, kokias funkcijas realizuodamas andragogas organizatorius gali užtikrinti pedagogų mokymosi paslaugų kokybę. 40 proc. respondentų, kalbėdami apie PKT kokybės užtikrinimą, nurodė mokymų programos ir praktinio pritaikomumo ryšio svarbą. 36 proc. pažymėjo, kad andragogas organizatorius, siekdamas teikiamų paslaugų kokybės, turėtų tirti ir atliepti pedagogų individualius mokymosi poreikius. 35 proc. mano, kad svarbu parengti efektyvias mokymo programos realizavimo strategijas. Kiek mažiau pedagogų pažymėjo palankios mokymosi aplinkos kūrimą (26 proc.) ir tinkamų mokymosi priemonių parinkimą (21 proc.). Tai rodo, kad andragogas organizatorius mokymosi paslaugų pedagogams kokybę efektyviausiai užtikrina veikdamas visose profesinės veiklos srityse: edukacinėje, vadybinėje, tiriamojoje.

Andragogui, organizuojančiam PKT ir siekiančiam atliepti pedagogų poreikius, naudinga žinoti, kokiais kriterijais vadovaujasi pedagogai ir pagalbos mokiniiui specialistai, rinkdamiesi kvalifikacijos tobulinimo renginius. Dauguma (51 proc.) respondentų nurodė, kad rinkdamiesi kvalifikacijos tobulinimo renginius vadovaujasi subsidiarumo principu, t. y. savo asmeninius mokymosi, tobulėjimo poreikius stengiasi derinti su ugdymo įstaigos tikslais.

Beveik pusė apklaustųjų (46 proc.) mano, kad andragogo, teikiančio PKT paslaugas, funkcijas gali atlikti andragogas, turintis teorinių suaugusiųjų švietimo ir mokymo / mokymosi žinių bei praktinės administracinės, vadybinės, analitinės patirties. 37 proc. pedagogų teigia, kad šias funkcijas gali atlikti asmuo, turintis andragoginėms funkcijoms realizuoti būtinų kompetencijų. Panaši dalis apklaustųjų (34 proc.) nurodė, kad šias funkcijas gali atlikti andragogas, įgijęs valstybės nustatytą išsilavinimą ir andragogo kvalifikaciją, kuri patvirtina galimybę dirbti andragoginį darbą (6 pav.). Gauti rezultatai atskleidžia ir patvirtina PKT sąsajas

PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO EFEKTYVUMAS ANDRAGOGO...

su suaugusiųjų švietimu ir mokymu / mokymusi bei andragogo organizatoriaus profesionalumo svarbą, siekiant PKT kokybės.

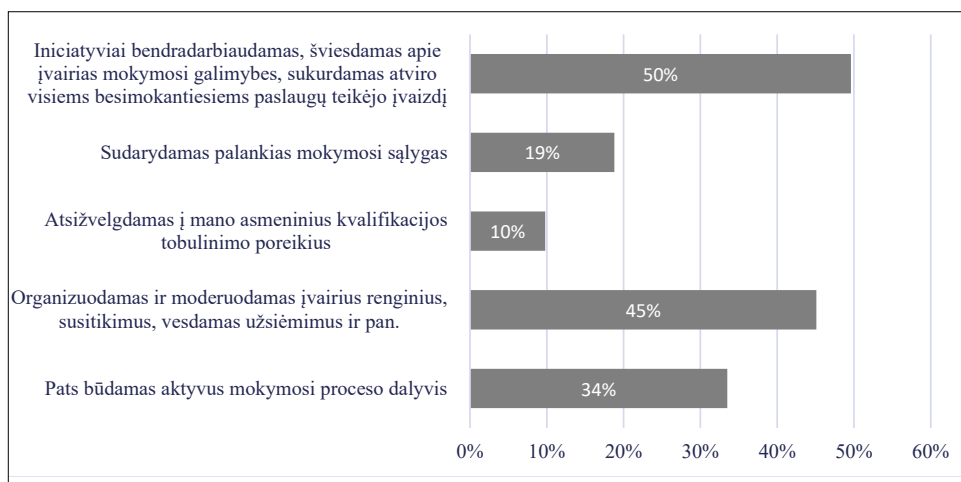

6 pav. Respondentų nuomonių, kas gali atlikti andragogo, teikiančio PKT paslaugas, funkcijas, pasiskirstymas

Siekta išsiaiškinti, kaip respondentai vertina andragogo organizatoriaus gebėjimų svarbą jo profesinės veiklos sričių bei atliekamų funkcijų aspektu. Remiantis empiriniais duomenimis, svarbiausiu laikomas andragogo organizatoriaus gebėjimas „bendradarbiauti su švietimo ir kitų sektorių institucijomis“, įvertintas 4,39 balo, tai rodo gana aukštą jo svarbumo laipsnį. Mažiausiai svarbiu laikomas gebėjimas „valdyti finansus, organizuoti viešuosius pirkimus“, įvertintas 3,52 balo, kuris yra vidutiniškai svarbus, lyginant su žemiausiu galimu įvertinimu „1“.

Tyrimu nustatyta, kad šiek tiek daugiau nei pusė apklaustųjų (53 proc.) mano, kad pagrindinis andragogo organizatoriaus vaidmuo yra kvalifikacijos tobulinimo renginių planavimas, organizavimas, įgyvendinimas ir vertinimas. Kita pusė (50 proc.) teigia, kad svarbiausia gebėti pedagogams organizuoti kokybiškus, efektyvius ir rezultatyvius mokymus. Mažesnę dalis respondentų (35 proc.) mano, kad svarbi konsultacinė, technologinė, metodinė ir ekspertinė andragogo organizatoriaus pagalba mokytojui. Tarpininkavimą, kaip pagrindinį andragogo organizatoriaus vaidmenį, perduodant nacionalinio lygmens švietimo institucijų informaciją ugdymo įstaigoms, pedagogams regionuose (pvz., ŠMM, UPC švietimo aktualijų, teisės aktų ir kitais klausimais) nurodė 21 proc. apklaustųjų, o pedagogų mokymosi bendruomenės telkimą, naujų mokymosi formų diegimą – 19 proc. Remiantis gautais rezultatais, galima teigti, kad didžioji dalis respondentų andragogo organizatoriaus vaidmenį mato kokybiškų pedagogams skirtų mokymosi programų realizavimo srityje – nuo jų planavimo iki praktinio pritaikymo efektyvumo matavimo.

Pusė pedagogų (50 proc.) teigia, kad andragogas organizatorius juos labiausiai motyvuoja tobulinti kvalifikaciją, įgyti naujų kompetencijų ir puoselėti turimas iniciatyviai bendradarbiaudamas, šviesdamas apie įvairias mokymosi galimybes, sukurdamas atviro visiems paslaugų teikėjo įvaizdį. 45 proc. pedagogų nurodė, kad jų motyvacija mokytis kyla, kai andragogas organizuoja ir moderuoja įvairius renginius, susitikimus, veda užsiėmimus ir pan. Daugiau nei trečdaliui (34 proc.) apklaustųjų svarbu, kad andragogas organizatorius pats būtų aktyvus mokymosi proceso dalyvis (7 pav.). PKT kontekste, remiantis apklaustųjų nuomonėmis, išryškėja andragogo organizatoriaus ne tik profesinių kompetencijų, bet ir asmeninių savybių svarba. Be to, pedagogų keliami reikalavimai arba lūkesčiai dėl andragogo organizatoriaus asmenybės ir profesinių kompetencijų atskleidžia dar netyrinėtą tyrimo konstrukta – būtinybę jam pačiam nuolat tobulinti kvalifikaciją ir kompetencijas bei įgyti naujų. Tai gali būti prielaida patvirtinti andragogo kvalifikacijos tobulinimo tvarką, formalizuoti įgyjamas kompetencijas, taip žengiant dar vieną žingsnį link andragogo profesijos pripažinimo tiek vidaus, tiek išorės profesionalizacijos aspektu.

7 pav. Respondentų nuomonių, kaip andragogas organizatorius motyvuoja mokytis, pasiskirstymas

Tyrimu siekta nustatyti, ar respondentų nurodytų andragogo organizatoriaus atliekamų mokymosi paslaugų kokybės funkcijų pedagogams užtikrinimas ir jų motyvavimas yra susiję. Taikant chi kvadrato (χ^2) kriterijų, nustatytas statistiškai reikšmingas ryšys. Analizuojant respondentų požiūrį į andragogo organizatoriaus kvalifikaciją ir kompetencijas, nustatytas statistiškai reikšmingas ryšys tarp to, kas, jų nuomone, gali atlikti andragogo, teikiančio PKT paslaugas, funkcijas, ir

kokiomis priemonėmis andragogas organizatorius juos labiausiai motyvuoja mokytis. Remiantis nustatytais koreliaciniais ryšiais, galima teigti, kad tie pedagogai, kuriems svarbu, jog andragogas organizatorius turėtų ne tik praktinės administracinės, vadybinės ir analitinės patirties, bet ir teorinių žinių, andragogo organizatoriaus vaidmenį labiau tapatina su atvira ir iniciatyviai bendradarbiaujančia PKT paslaugas teikiančia institucija. Tuo tarpu pedagogai, kuriems svarbiau, kad andragogas organizatorius turėtų kompetencijų atlikti andragogo funkcijas, labiau pageidautų, kad jis pats aktyviai įsitrauktų į mokymosi procesą. Be to, remiantis gautais duomenimis, galima daryti prielaidą, kad tie pedagogai, kuriems svarbus jų asmeninių mokymosi poreikių patenkinimas, palankios mokymosi aplinkos sukūrimas ir tai, kad andragogas organizatorius pats būtų aktyviu mokymosi proceso dalyviu, labiau pageidautų užmegzti asmeninį ryšį su juo pačiu. O tie pedagogai, kurie nurodo mokymosi programų įgyvendinimo kokybės ir kolektyvinių mokymosi poreikių tyrimų svarbą kokybės užtikrinimo aspektu, labiau linkę andragogą organizatorių traktuoti plačiau, t. y. kaip mokymosi paslaugas pedagogams teikiančią instituciją ar jos atstovą. Tuo tarpu pedagogai, teigiantys, kad vienas iš andragogo organizatoriaus vaidmenų yra tarpininkavimas tarp nacionalinio lygio švietimo institucijų perduodant nacionalinio lygmens švietimo institucijų informaciją ugdymo įstaigoms, pedagogams regionuose, mano, jog jis turėtų užtikrinti šalies bendros suaugusiųjų švietimo politikos įgyvendinimą regionuose. Tai dar kartą įrodo, kad andragogo organizatoriaus funkcijas turi atlikti andragogas profesionalas, nes įgyvendinant bendrą suaugusiųjų švietimo politiką būtina ne tik perduoti informaciją, bet ir užtikrinti kokybės stebėseną.

Apskaičiuotas rangų vidurkis atskleidė, kad tyrime dalyvavę pedagogai geriausiai vertina Klaipėdos rajono andragogų organizatorių kompetencijas ir profesionalumą teikiant PKT paslaugas (4,34). Gerai, bet kiek mažiau įvertintos andragogų organizatorių vadybinės (4,31), bendravimo ir bendradarbiavimo (4,28) kompetencijos. Nuomonių, ar respondentai Klaipėdos rajone patenkinti andragogų organizatorių teikiamomis PKT paslaugomis, vidurkis siekia 4,27. Įvertinę andragogų organizatorių kompetencijas, toliau respondentai nurodė, kad domisi švietimo aktualijomis, todėl jiems svarbūs ne tik jų individualūs, bet ir bendri PKT tikslai (4,22), o PKT renginių atitikimą švietimo aktualijoms vertina 4,24. Apklaustieji sutinka, kad andragogai, organizuojantys PKT Klaipėdos rajone, pakankamai dėmesio skiria kvalifikacijos tobulinimo renginių kokybei (4,19). Pedagogų teigimu, naujas žinias jie pritaiko profesinėje veikloje (4,16), įgytos kompetencijos padeda jiems gerinti ne tik pedagoginę, bet ir andragoginę veiklą (4,15). Gerai, tik kiek mažiau atsiliepiamų pateikta apie andragogų organizatorių edukacinės veiklos srities kompetencijas, kurios apima mokymo/si programų pedagogams įgyvendinimą. Taigi gautas toks respondentų nuomonių vidurkis vertinant: 1) lektorių

kompetencijas – 4,14; 2) pedagogams siūlomų kvalifikacijos tobulinimo programų naudingumą – 4,08; 3) taikomų mokymosi formų, būdų, metodų įvairumą – 4,06. Pedagogų nuomone, jiems pakanka informacijos apie andragogų organizatorių Klaipėdos rajone vykdomą veiklą (4,05), pedagogams organizuojami renginiai atitinka jų individualius kvalifikacijos tobulinimo poreikius (4,04), o jų profesinė veikla po kiekvieno tokio renginio tobulėja (3,96). Pedagogai sutinka, kad yra tiriamas grįžtamasis ryšys apie įvykusių kvalifikacijos tobulinimo renginių kokybę (3,90). Apskaičiavus ranginį vidurkį teiginio, ar respondentai yra patenkinti andragogų organizatorių Klaipėdos rajone teikiamomis PKT paslaugomis, nustatyta, kad labiausiai patenkinti yra menų ir technologijų dalykų atstovai (4,78) bei ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai (4,75), mažiausiai patenkinti – socialinių mokslų (3,94), gimtosios kalbos ir literatūros mokytojai (3,96).

Galima teigti, kad viena iš PKT silpnųjų – grįžtamojo ryšio dėl praktinio PKT pritaikomumo nebuvimas. Mokslininkai, atlikę Lietuvos PKT sistemos analizę (2011), išskyrė vieną iš sėkmingo PKT funkcionavimo sąlygų – PKT proceso organizavimas turi būti susietas su į rezultatą (kokybišką veiklą) orientuotu valdymu. Remiantis šia rekomendacija, respondentų klausta, ar jie sutiktų informuoti andragogų organizatorių, kaip pasikeitė pedagoginės veiklos kokybė jiems patobulinus kompetencijas pagal konkrečią mokymo programą. Didžioji dauguma (71 proc.) nurodė, kad sutiktų. Be to, jų klausta, kaip būtų naudinga tai padaryti. 43 proc. pedagogų nurodė, kad naudingiausia būtų dalyko mokytojų metodinio būrelio ataskaitiniame mokslo metų pasitarime atlikti refleksiją, kurie kvalifikacijos tobulinimo renginiai, mokymo programos pedagogams buvo naudingos, kaip konkrečiai pasitarnavo jų profesinės veiklos kokybei ir pan.: 21 proc. pedagogų apsiribotų atsiliepimu renginio ar programos vertinimo anketoje; 16 proc. respondentų nuomone, užtektų pasikliauti kvalifikacijos tobulinimo renginyje dalyvavusių pedagogų žodiniu atsakymu; 12 proc. nurodė, kad naudinga būtų apklausti mokinius, kaip patobulėjo pamoka, ugdymo procesas mokytojui grįžus iš kvalifikacijos tobulinimo renginio. Remiantis gautais duomenimis, galima teigti, kad dauguma apklaustų pedagogų suvokia jų pačių aktyvaus dalyvavimo svarbą ne tik suaugusiųjų švietimo ir mokymo / mokymosi procesuose, bet ir užtikrinant PKT proceso stebėseną bei kokybę. Kadangi andragogas organizatorius, planuodamas PKT, atsižvelgia į jų poreikius ir lūkesčius, vertinant PKT, pedagogų ir andragogų organizatorių bendradarbiavimas bus naudingesnis nustatant PKT stiprybes ir silpnynes, tuo remiantis bus planuojamas kokybiškesnis PKT procesas.

Apibendrinant pagrindinių empirinių rezultatų analizę, galima teigti, kad dauguma tyrime dalyvavusių pedagogų, suvokdami PKT sąsajas su suaugusiųjų švietimu ir mokymu / mokymusi, akcentuoja PKT galimybes gerinant ne tik pedagoginę, bet ir andragoginę veiklą, įgyjant naujų kompetencijų, be abejojant, iškelia šio

proceso sudėtingumą, pradedant profesinės veiklos įsivertinimu, baigiant naujų kompetencijų praktiniu pritaikymu, ir, planuodami kvalifikacijos tobulinimą, vadovaujasi tiek asmeniniais, tiek ugdymo įstaigos poreikiais, o tai pagrindžia PKT koncepcijos subsidiarumo principą. Andragogas organizatorius turėtų atsižvelgti į pedagogų požiūrį, kad mokymuose svarbiausia yra praktinė nauda, ir laikytis geriausios ugdymo praktikos principo, didžiąją dalį kvalifikacijos tobulinimo veiklų numatydamas autentiškoje pedagoginės veiklos aplinkoje arba sudarydamas sąlygas jiems patiems išbandyti naują medžiagą bei metodus. Respondentų nuomonės analizė atskleidė, kad andragogas organizatorius pedagogams teikiamų mokymosi paslaugų kokybę efektyviausiai užtikrina veikdamas visose profesinės veiklos srityse: edukacinėje, vadybinėje, tiriamojoje. Atsižvelgiant į apklaustų pedagogų lūkesčius, pagrindinė andragogo organizatoriaus funkcijų paskirtis – kokybiškų mokymosi programų pedagogams įgyvendinimas: nuo jų suplanavimo iki praktinio pritaikymo efektyvumo matavimo. Viena vertus, pedagogų keliami reikalavimai ir lūkesčiai andragogo organizatoriaus asmenybei ir profesinėms kompetencijoms turėtų byloti būtinybę jam pačiam nuolat tobulinti kvalifikaciją – turėti kompleksą pedagogus įkvepiančių kompetencijų; kita vertus, pedagogų pageidavimas matyti andragogą organizatorių aktyviu mokymosi proceso dalyviu iškelia jam kitą sąlygą: vertinant situaciją visada būti pasirengusiam tapti lygiaverčiu jų partneriu mokymosi motyvavimo tikslais. Tyrimas atskleidė, kad pedagogai yra patenkinti Klaipėdos rajone teikiamomis PKT paslaugomis ir tiek andragogų organizatorių kompetencijas, tiek veiklas ir funkcijas, susijusias su PKT proceso organizavimu, vertina gerai. Jų nuomone, andragogai organizatoriai dažniau patys turėtų tapti mokymosi proceso dalyviais, moderuoti įvairius užsiėmimus ir kurti atviro visiems pedagogams, norintiems tobulinti kvalifikaciją bei įgyti naujų kompetencijų, kokybiškų paslaugų teikėjo įvaizdį.

Išvados ir rekomendacijos

Kvalifikacijos tobulinimas pirmiausia susijęs su suaugusiųjų švietimu ir mokymu / mokymusi. PKT aktualus ne tik kaip mokytojo pedagoginės, bet ir kaip andragoginės veiklos gerinimo, naujų kompetencijų įgijimo šaltinis. Šioje srityje andragogo profesinės veiklos spektras labai platus, todėl jo atliekamus vaidmenis turėtų pasidalyti grupė andragogų profesionalų: vadybininkas, organizatorius, analitikas ir kt. Tačiau profesinėje realybėje dažnai tas pats andragogas organizatorius turi disponuoti visomis andragogo profesinės veiklos kompetencijomis ir veikti rezultatyviai atsižvelgdamas ne tik į profesinės veiklos situaciją, bet ir į kontekstą. PKT paslaugų kokybė priklauso nuo andragogo organizatoriaus profesionalumo. Tokie aukšti jam keliami reikalavimai pabrėžia tiek vidaus, tiek išorės andragogo organizatoriaus profesionalizacijos svarbą.

Empirinių duomenų analizė atskleidė pedagogų požiūrio į andragogo organizatoriaus veiklą, funkcijas ir kompetencijas skirtumus įvairiais aspektais. Mokymosi paslaugų kokybės pedagogams užtikrinimo aspektu andragogui organizatoriui svarbu profesionaliai veikti vadybinėje, tyriminėje ir edukacinėje veiklos srityse, užtikrinant kokybišką mokymosi programų įgyvendinimą, pradedant jų planavimu ir baigiant praktinio pritaikymo efektyvumo matavimu. Pedagogų motyvavimo mokytiis aspektu andragogas organizatorius dažnai turėtų pats tapti mokymosi proceso dalyviu, užsiėmimų moderatoriumi ir kurti atviro visiems besimokantiejiems kokybiškų paslaugų teikėjo įvaizdį, o paramos / pagalbos teikimo kvalifikaciją tobulinantiesiems pedagogams aspektas iškelia andragogui organizatoriui sąlygą įvaldyti konsultavimo veiklos sritį ir jai būtinas kompetencijas. Toks andragogo organizatoriaus profesinės veiklos įvairialypiškumas ir daugiafunkcionalumas byloja būtinybę būti savo srities profesionalu teikiant kokybiškas PKT paslaugas.

Tyrimas patvirtino, kad PKT efektyvumas priklauso nuo andragogo organizatoriaus profesionalumo. Andragogui organizatoriui svarbu ne tik užtikrinti kokybišką PKT procesą, bet ir plėtoti sėkmingą bendradarbiavimą su kitomis švietimo bei ugdymo institucijomis, siekiant, kad pedagogai tikslingai planuotų ir sistemingai įgyvendintų kvalifikacijos tobulinimą, atsižvelgdami į projektuojamą profesinės veiklos gerinimą, naujų kompetencijų įgijimą. Toks platus kryptingos veiklos PKT srityje spektras skatina andragogą organizatorių tobulėti savo profesinėje srityje.

Remiantis tyrimo rezultatu analize ir išvadomis, pateikiamos šios rekomendacijos andragogams, organizuojantiems PKT Klaipėdos rajone:

1. Įgyvendinant PKT programas, numatyti tokias pedagogų mokymosi formas, būdus, metodus, kurie būtų praktiškai naudingi, kad kvalifikaciją tobulinantys ir naujų kompetencijų įgyjantys pedagogai galėtų perimti geriausias ugdymo praktikas.
2. Siekiant suaugusiųjų mokymosi paslaugų kokybės, ištirti pedagogų individualius ir kolektyvinius mokymosi poreikius, parengti veiksmingas mokymo programų įgyvendinimo strategijas ir metodus, užtikrinti mokymų programos bei praktinio pritaikomumo ryšį.
3. Profesionalumo aspektu andragogams organizatoriams siekti teorinių suaugusiųjų švietimo žinių ir praktinės administracinės, vadybinės, konsultacinės bei analitinės patirties dermės, daugiau dėmesio skiriant konsultavimo veiklos srities kompetencijų įgijimui.
4. Motyvavimo aspektu andragogams organizatoriams iniciatyviai bendrauti ir bendradarbiauti su pedagogais individualiai, dažniau patiems tapti mokymosi proceso dalyviais ar kvalifikacijos tobulinimo renginių moderatoriais, tai paskatintų pedagogus labiau įsitraukti į kvalifikacijos tobulinimo ir naujų kompetencijų įgijimo procesą.

Literatūra

- Adomaitienė, J., Zubrickienė, I. (2016). *Projektai mokymosi procese: andragoginės sąveikos optimizavimo aspektas*. Monografija. Klaipėda: KU leidykla.
- Andragogo profesinės veiklos aprašas*. (2013). [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.smm.lt/web/lt/teisesakntai/tei/ministro-isakymai> [žiūrėta 2018-04-10].
- Andriekienė, R. M. (2011). Andragogų profesionalizacija atliekamų vaidmenų aspektu. *Andragogika*, Nr. 2, p. 13–29. Klaipėda: KU leidykla.
- Andriekienė, R. M., Anušienė, B. (2006). *Andragoginiai kompetencijų tobulinimo aspektai tęstiniame profesiniame mokyme*. Monografija. Klaipėda: KU leidykla.
- Andriekienė, R. M., Jatkauškienė, B., Jatkauškas, E. (2009). Andragogo veiklos ypatumai slaugos specialistų kvalifikacijos tobulinimo aspektu. *Sveikatos mokslai*, Nr. 2, T. 19. Vilnius.
- Jatkauškienė, B. (2013). *Andragogų profesionalizacijos sistemos profesionali raiška*. Monografija. Klaipėda: KU leidykla.
- Juozaitis, A. M. (2008). *Suaugusiųjų mokytojų profesionalizacija tobulinant andragoginę veiklą*. Monografija. Kaunas: VDU leidykla.
- Knowles, M., Holton, E., Swanson, R. (2008). *The adult learner: the definitive classic in adult education and human resource development*. Houston: TX: Gulf Publishing.
- LR Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas*. (2014). [Interaktyvus]. Prieiga internete: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=478674 [žiūrėta 2018-04-03].
- Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas*. (2011). [Interaktyvus]. Prieiga internete: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=458774 [žiūrėta 2018-04-02].
- LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-774 „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“*. (2014). [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/85dc8a705b4d11e487eff7b424bd0f08> [žiūrėta 2018-04-02].
- Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija*. (2008). [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/acc/legalAct.html?documentId=TAR.BCAEABD601EC> [žiūrėta 2018-04-02].
- Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo koncepcija*. (2012). [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.upc.smm.lt/naujienos/pkt/koncepcija.php> [žiūrėta 2018-04-10].
- Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistemos analizė*. (2011). [Interaktyvus]. Prieiga internete: http://www.upc.smm.lt/projektai/perkva/naujienos/PKT_analize_120105.pdf [žiūrėta 2018-04-02].
- Švietimo valdymo informacinė sistema*. (2016). [Interaktyvus]. Prieiga internete: http://svis.emokykla.lt/lt/index/a_view/47 [žiūrėta 2018-09-02].
- Teresevičienė, M., Gedvilienė, G., Zuevičiūtė, V. (2006). *Andragogika*. Kaunas: VDU leidykla.
- Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija*. (2013). [Interaktyvi]. Prieiga internete: <https://www.etar.lt/portal/legalAct.html?documentId=b1fb6cc089d911e397b5c02d3197f382> [žiūrėta 2018-04-15].
- Zuevičiūtė, V., Teresevičienė, M. (2008). *Suaugusiųjų mokymasis. Andragoginės veiklos perspektyva ir andragoginės veiklos modelis*. Kaunas: VDU leidykla.

EDUCATORS' QUALIFICATION TRAINING EFFICIENCY FROM THE ASPECT OF THE COORDINATING ANDRAGOGUE'S PRACTICE

Nomeda Skliuderienė, Gitana Tolutienė

Summary

Modern knowledge society and educational system's processes of change raise new requirements for teachers' qualification and encourage them to improve.

LR Law on Education (2011) article 2 (20) stipulates that teachers' qualification in accordance with the procedures laid down in LR legal acts is recognised as a whole of a person's possessed competences or professional experience and possessed competences necessary for student education. Since to complete a job that is regulated by law a certain qualification (or competence) is needed, from the 2 paragraph it follows that in seeking higher quality of education and training, qualification development is one of the first necessary conditions to achieve it. However, the question is, whether the teacher can deal with these processes by developing his pedagogical activities, or does he need competent assistance, in particular assistance of the andragogue?

After the analysis of interaction between the teacher and the andragogue, and the spheres of andragogue's activities, it appears that the andragogue organiser is the one who helps the teacher to self-assess his activity, identify successes of pedagogical activities and areas for improvement and foresee the direction of qualification development. In Lithuania these functions are performed by schools' deputy principals, specialists of education departments monitoring and assessing teachers' activities, specialists of teachers' education centre closely cooperating with educational institutions. However, in the aspect of ensuring the quality of teachers' qualification development andragogue organiser plays the main role in the teachers' qualification development process while acting in the professional spheres of education, management and research activity.

LR Law on Education 2011, State's Education Strategies 2013–2022, Conception of Teachers' Qualification Development 2012, Description of Requirements for Teachers' Qualification 2014 and other documents regulating teachers' qualification development determine requirements raised for teachers and teachers' qualification development opportunities. However, it seems that teachers' qualification development is frequently characterised as fragmentary, it lacks research on the needs of teachers' qualification development, planning, connection with the education process and practical application that justifies the relevance of this article. On the other hand, in recent years there are many objections to requirements raised to providers of teachers' qualification development services and to the assurance of quality of these services in Lithuania's Educational institutions.

The number of documents regulating professional activity of andragogues taking part in teachers' qualification development process is low, contrary to the number of documents regulating teachers' professional activity: Description of Andragogues Professional Activity 2013, LR Non-formal Adult Education Act 2014, Strategy of Lifelong Learning Assurance 2008, State's Education Strategies 2013–2022, provisions of 2013 and other. With the growing recognition of importance of the andragogue professional various document drafts are prepared. Many

researchers (Adomaitienė et. al., 2016; Jatkauskienė, 2013; Andriekienė, 2011; Zuzėvičiūtė et. al., 2008; Juozaitis, 2008; Andriekienė et. al., 2006, 2009; Knowles et. al., 2007; Teresevičienė et. al., 2006, and others) who analysed the andragogue's activity spheres, functions, competences and roles that they play, have determined their diversity. Today, as regards teachers' qualification development, training, teaching and the lecturer's role is not as stressed as the technologies of andragogy and andragogical activity, support, helping the adult learner, management, reflection, other activity spheres and the roles played by andragogues analysts (researchers), organisers, consultants, counselors, managers, mentors.

Observing the tendencies of the education system politics and the analysis of educators' qualification training problems, it becomes clear, that the importance of the coordinating andragogue's role in the area of educators' qualification training, and his professionalism are underestimated. Analytical, managerial, and other general and professional competences are necessary. The "fragmentary" organisation of educators' qualification training is acknowledged as problematic and having no positive influence on the students' education process. Even though the roles, practice spheres, functions, and the required competencies of the andragogue are described by scientists from Lithuania and abroad, and the Lithuanian educators' qualification training is constantly a subject of discussion, this area, influenced by constant analysis, raises a scientific problem: what is the role of the coordinating andragogue's professionalism, in pursuance of the educators' qualification training efficiency?

Object: the role of the coordinating andragogue in the educators' qualification training efficiency in Klaipėda district.

Aim: to reveal and substantiate the role of the coordinating andragogue's professionalism in the educators' qualification training efficiency.

Methods. Analysis of scientific literature and documents, in order to emphasize the positive and negative aspects of the coherence between the educators' qualification training and the coordinating andragogue's practice. Questionnaire of Klaipėda district educational institutions' pedagogues, in order to examine their attitude towards the practice and functions of the coordinating andragogue, in charge of the educators' qualification training process.

The main conclusions of the "educators' qualification training efficiency from the aspect of the coordinating andragogue's practice" survey:

The andragogue, who is involved in educators' qualification training, has a wide range of activities. Those activities should be performed by a group of professionals: a manager, a coordinator, an analyst, etc. However, in the professional reality, the same andragogue has to possess educational, managerial, and analytical competences, and to organise his work according to both – the professional

situation and the context. The educators' qualification training quality depends on the coordinating andragogue's professionalism. Such high requirements emphasise both – the inner and outer – importance of the coordinating andragogue's professionalization.

The analysis of empirical documents revealed different aspects of educators' approaches towards the work of the coordinating andragogue. From the aspect of educational service quality, it is important for the coordinating andragogue to act professional in the managerial, analytical and educational areas, ensuring qualitative realization of educational programs, beginning with their planning and ending with the measurement of their practical application efficiency. In order to motivate learners, the coordinating andragogue should quite frequently become a participant of the educational process, moderate lectures, and create an open and approachable to all learners service provider's image. The aspect of providing assistance raises a term for the coordinating andragogue to master the area of consulting. Such a versatility and multifunctionality of the coordinating andragogue's practice emphasizes the necessity of being a professional in the field of educators' qualification training services.

The survey confirmed that the educators' qualification training efficiency depends on the professionalism of the coordinating andragogue. The coordinating andragogue not only has to ensure an efficient educators' qualification training process, but also develop a successful cooperation with other educational institutions, so that pedagogues could plan and accomplish their qualification training, given the planned students' learning results and progress. Such a wide range of targeted activities, without a doubt, requires professionalism of the coordinating andragogue.

On the ground of conducted research analysis and conclusions, here are the recommendations made for andragogues organising teachers' qualification development in Klaipeda district:

In the implementation of teachers' qualification development programmes provide for forms of learning that have practical benefits, so that teachers who are developing their qualification could adopt the best training practices;

In seeking quality of learning services, study teachers' individual and collective learning needs, provide for effective strategies and methods for implementation of learning programmes, ensure connection between the learning programme and practical application;

In the aspect of professionalism seek coherence of theoretical knowledge on adult education and practical administrative, management, consultative and analytical experience while focusing on acquiring competences in the sphere of consulting activity.

PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO EFEKTYVUMAS ANDRAGOGO...

In the aspect of motivating proactively communicate and cooperate with teachers individually, become learning process' participants or moderators of qualification development events more frequently. This would encourage teachers to become more involved in the qualification development process.

Nomeda Skliuderienė – magistrė (socialiniai mokslai – edukologija – 07S), metodininkė, Klaipėdos rajono švietimo centras.

Moksliniai interesai: andragogo profesionalizacija, andragogo vaidmenys, veiklos sritys ir funkcijos, andragogo profesionalumo vaidmuo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo srityje.

Adresas: Kvietinių g. 30, LT-96112 Gargždai.

Tel. +370 46 453 067.

El. paštas: nomeda.skliuderiene@gmail.com

Nomeda Skliuderienė – master of Social Sciences (Education – 07S), methodologist, Educational Centre of Klaipėda District.

Scientific interests: andragogue professionalization; roles, activity areas and functions of andragogue; the role of andragogue's professionalism in teachers in-service training and professional development.

Address: Kvietinių Str. 30, LT-96112 Gargždai.

Phone: +370 46 453 067.

Gitana Tolutienė – docentė, daktarė (socialiniai mokslai – edukologija – 07S). Klaipėdos universiteto Socialinių ir humanitarinių mokslų fakulteto Tęstinių studijų instituto Andragogikos katedra.

Moksliniai interesai: suaugusiųjų švietimo veikėjų profesionalizacijos procesas, andragogų, aukštosios mokyklos dėstytojų profesionalumo tobulinimas, andragogo edukacinė ir pagalbos veiklos sritys, suaugusių besimokančiųjų heterogeniškumo valdymas.

Adresas: Vilhelmo Berbomo g. 10–118, LT-92294 Klaipėda.

Tel. +370 46 398 582.

El. paštas: gitana.tolutiene@gmail.com

Gitana Tolutienė – associate professor, doctor of Social Sciences (Education – 07S). Klaipėda University Continuous Study Institute, Faculty of Social and Humanities Sciences, Department of Andragogy.

Scientific interests: the process of adult players professionalization; professional development of andragogues, high school teachers; andragogue's realization (educational) and assistance activities, the management of adult learners heterogeneity.

Address: Vilhelmo Berbomo Str. 10–118, LT-92294 Klaipėda.

Phone: +370 46 398 582.

E-mail: gitana.tolutiene@gmail.com